Пленум Мінскага абкома КП Беларусі

ГАСПАДАРЧЫ РАЗЛІК—НАДЗЕЙНЫ СРОДАК УМАЦАВАННЯ ЭКАНОМІКІ КАЛГАСАЎ

З даклада першага сакратара абкома КПБ С. О. ПРЫТЫЦКАГА

Вялікі палітычны і працоўны ўздым пануе цяпер у гарадах і вёсках нашай краіны. Рабочыя, калгаснікі, інтэлігенцыя, не шкадуючы сваіх сіл і энергіі, працуюць над ажыццяўленнем рашэнняў XXII з'езда КПСС. Цэнтральны Камітэт партыі і асабіста Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў адразу ж пасля з'езда разгарнулі вялікую арганізатарскую работу па выкананню велічнай праграмы камуністычнага будаўніцтва, у тым ліку па рэзкаму ўздыму ўсіх галін сельскагаспадарчай вытворчасці.

Выступаючы 12 студзеня 1962 года на нарадзе работнікаў сельскай гаспадаркі Беларусі, таварыш М. С. Хрушчоў на практычных прыкладах раскрыў і паказаў рэзервы ў сельскай гаспадарцы рэспублікі, даў каштоўныя парады па паляпшэнню структуры пасяўных плошчаў, рацыянальнаму выкарыстанню зямлі, рэзка раскрытыкаваў травапольную сістэму земляробства, якая стрымлівала рост вытворчасці сельскагаспадарчых прадуктаў.

На гэтай нарадзе Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў адзначыў, што Цэнтральны Камітэт КПСС незадаволен станам сельскай гаспадаркі Беларусі. Ён указаў на тое, што за апошнія 3—4 гады калгасы і саўгасы рэспублікі, па сутнасці, топчуцца на месцы з вытворчасцю важнейшых сельскагаспадарчых прадуктаў.

...якія паставіў перад намі XXII з'езд КПСС, нам немагчыма будзе вырашыць, калі мы па-сапраўднаму не возьмемся за арганізацыю і аплату працы ў калгасах.

На неабходнасць правільнай арганізацыі працы, матэрыяльнай зацікаўленасці калгаснікаў у грамадскай працы, на аплату працы ў залежнасці ад колькасці і якасці атрымліваемай прадукцыі нам неаднаразова ўказваў Цэнтральны Камітэт КПСС. У новай Праграме КПСС запісана, што ўсе вытворчыя адносіны ў калгасах павінны будавацца на аснове гаспадарчага разліку.

І на самай справе, таварышы, які б бок сельскагаспадарчай вытворчасці мы ні ўзялі — вытворчасць і ўнясенне ўгнаенняў, догляд пасеваў, вырошчванне высокіх ураджаяў кукурузы, цукровых буракоў, бабовых, агародніны і тэхнічных культур, вытворчасць прадуктаў жывёлагадоўлі, — мы з вамі немінуча сутыкнёмся з адным і тым жа пытаннем арганізацыі і аплаты працы ў калгасах. Такім чынам, гэта пытанне набывае вельмі важнае, калі не галоўнае значэнне ў справе вырашэння задач, якія паставіў XXII з'езд партыі ў галіне сельскай гаспадаркі. І якраз гэтаму пытанню мы ўдзя... заданняў брыгадамі і фермамі не толькі ў канцы года, але па перыядах работ у раслінаводстве і штомесячна ў жывёлагадоўлі. У такім кантролі актыўны ўдзел прымаюць шырокія масы калгаснікаў, што з'яўляецца важнейшай гарантыяй паспяховага развіцця грамадскай гаспадаркі калгасаў.

Там, дзе пры ўкараненні ўнутрыгаспадарчага разліку захавана навукова абгрунтаванае планаванне сельскагаспадарчай вытворчасці і нарміраванне працы, як правіла, дасягаецца добры эканамічны эфект, з году ў год расце вытворчасць прадукцыі і павышаецца прадукцыйнасць працы. Таму абавязак партыйных і савецкіх органаў — штодзённа займацца гэтымі пытаннямі, настойліва ўкараняць у калгасах і саўгасах новыя формы гаспадарання.

Абком партыі і аблвыканком прымалі і прымаюць меры да таго, каб унутрыгаспадарчы разлік увесці ва ўсіх гаспадарках. У кастрычніку—лістападзе мінулага года ў навукова-даследчым інстытуце эканомікі і арганізацыі сельскагаспадарчай вытворчасці праведзен пяцідзённы семінар па гаспадарчаму разліку з бухгалтарамі калгасаў. У снежні 1961 года ва ўсіх раёнах вобласці прайшлі трохдзён...

...атрымлівае высокія ўраджаі ўсіх культур, мае нядрэнныя вынікі па развіццю грамадскай жывёлагадоўлі. Яе паказчыкі былі б значна вышэйшымі, калі б аплата працы калгаснікаў была пастаўлена ў залежнасць ад вынікаў работы брыгад і ферм. Возьмем, для прыкладу, другую і чацвёртую брыгады арцелі. Яны працуюць у аднолькавых умовах, але за мінулы год атрымалі далёка не аднолькавую колькасць прадукцыі. Чацвёртая брыгада дала прадукцыі на 5 працэнтаў менш, чым другая, а расходавала на 1.069 працадзён больш. Аплата ж працадзён зроблена аднолькавая.

Мы маем права запытаць сёння сакратароў райкомаў партыі і старшынь райвыканкомаў — дакуль жа будзем дапускаць ураўнілаўку ў аплаце працы?

Аб тым, якую карысць калгасу прыносіць гаспадарчы разлік і як ён уплывае на становішча спраў, даюць уяўленне наступныя прыклады.

У калгасе «Светлы шлях» Маладзечанскага раёна ўнутрыгаспадарчы разлік пачаў уводзіцца ў 1960 годзе. У мінулым гэта гаспадарка была эканамічна слабай, ураджай сельскагаспадарчых культур і прадукцыйнасць жывёлагадоўлі былі нізкімі, грашовыя даходы і выдача на працадзень на працягу раду год знаходзіліся на нізкім узроўні.

Новая форма арганізацыі і аплаты працы дазволіла значна рушыць уперад развіццё грамадскай гаспадаркі. У параўнанні з 1959 годам ураджайнасць збожжавых павялічылася на 5,3 цэнтнера, бульбы—на 85 цэнтнераў, ільноваλакна—на 1,3 цэнтнера. Вытворчасць малака ў разліку на сто гектараў зямель склала ў мінулым годзе 208 цэнтнераў супраць 145 цэнтнераў у 1959 годзе.

Вытворчасць валавой прадукцыі ў калгасе павялічылася ў 1,8 раза, пры адначасовым скарачэнні затрат працадзён на 15 працэнтаў.

Значна знізіўся сабекошт прадукцыі, умацавалася фінансавае становішча калгаса. У 1958 годзе ад рэалізацыі прадукцыі калгас атрымаў 170,8 тысячы рублёў, а ў 1961 годзе—290 тысяч рублёў. Аплата працы калгаснікаў у 1960 годзе ўзрасла ў параўнанні з 1959 годам на 31,4 працэнта.

Або возьмем калгас імя У. І. Леніна Капыльскага раёна. На ўнутрыгаспадарчы разлік ён перайшоў у 1960 годзе. Вось параўнаўчыя вынікі яго работы:

...пушчальным, што некаторыя райкомы партыі і райвыканкомы, пярвічныя партыйныя арганізацыі і кіраўнікі калгасаў зацягваюць укараненне ўнутрыгаспадарчага разліку. Бесклапотна адносяцца да гэтай справы ў Бярэзінскім, Чэрвеньскім, Плешчаніцкім, Клецкім, Дзяржынскім, Любанскім раёнах. Укараненне ж унутрыгаспадарчага разліку ліквідуе недахопы ў арганізацыі аплаты працы, павысіць матэрыяльную зацікаўленасць калгаснікаў у павелічэнні вытворчасці ўсіх прадуктаў. А гэта якраз тое, што неабходна для далейшага ўздыму сельскай гаспадаркі.

Укараненне ўнутрыгаспадарчага разліку разам з тым не змяншае значэння дадатковай аплаты, якая павінна прымяняцца ва ўсіх галінах гаспадаркі. Практыка паказвае, што там, дзе захоўваецца здзельна-прэміяльная дадатковая аплата, вынікі працы значна лепшыя. Вялікая работа па гэтаму пытанню праведзена ў Вілейскім раёне. Тут ва ўсіх калгасах распрацаваны і прымяняюцца меры матэрыяльнага заахвочвання калгаснікаў. Так, напрыклад, у калгасе «Чырвоны сцяг» цялятніцы атрымліваюць дадатковую аплату ў залежнасці ад захаванасці маладняку і прыбаўкі яго ў вазе, даяркі—ад... ральнай дадатковай аплаты. Цялятніцам за захоўванне маладняку і добрую прыбаўку ў вазе выдаваць цялё, свінаркам—парася, свініну і г. д. ці іх кошт, у залежнасці ад пажадання самога калгасніка. Трэба, каб ва ўсіх калгасах штомесячна рабілася авансаванне па асноўнай аплаце і адначасова выдавалася дадатковая аплата.

Патрабуе ўдасканалення арганізацыя і аплата працы таксама і ў саўгасах. Тут, як раіць Мікіта Сяргеевіч Хрушчоў, неабходна шырэй укараняць акордна-прэміяльную аплату, заахвочваць рабочых за большую колькасць і якасць прадукцыі, за зніжэнне яе сабекошту.

Укараненне ўнутрыгаспадарчага разліку ў калгасах патрабуе многа намаганняў, тут магчымы некаторыя памылкі. Але мы павінны дзейнічаць смела і рашуча, а для таго, каб памылак і недахопаў было менш, сакратарам райкомаў КПБ, старшыням райвыканкомаў, сакратарам пярвічных партарганізацый, старшыням калгасаў і спецыялістам трэба самім вывучыць гэта пытанне ва ўсіх дэталях. Яны павінны стаць галоўнымі ініцыятарамі, кіраўнікамі і арганізатарамі ўкаранення гаспадарчага разліку і дадатковай аплаты працы ў калгасах.

Не могуць стаяць у баку ад рашэння гэтай задачы нашы агітатары і прапагандысты, наш друк. Шляхам вуснай і друкаванай пра...

З поўным тэкстам дакумента можна азнаёміцца ў бібліятэцы